

به نام او
فرم طرح درس جشنواره تدریس برتر دانشگاه فرهنگیان

دانشجو معلم: عقیق نیازی	رشته تحصیلی: آموزش ابتدایی	پایه تحصیلی: پایه دوم	تعداد فراگیران: ۷ نفر کتاب: قرآن موضوع درس: نشانه تشدید مدت اجرا: 30 دقیقه
مفهوم/مهارت	آشنایی دانش آموزان با نشانه تشدید تشخیص دانش آموزان از کلمات دارای تشدید در آیات و عبارات قرآنی و قرائت صحیح و درست آنها همچنین اینکه با استفاده از روش های شنیداری ، دیداری و حرکتی تشدید را تمرین کنند و در خواندن آیات و عبارات قرآنی به کار ببرند . از طریق فعالیت های مشارکتی و گروهی کاربرد تشدید را به صورت عینی و مفهومی درک کنند. مهارت عمومی: تقویت مهارت روان خوانی آیات قرآن کریم همکاری و مشارکت مؤثر در فعالیت های گروهی قرآنی تقویت دقت شنیداری از طریق گوش دادن به تلاوت آیات مهارت تخصصی: شناسایی و درک علامت تشدید در واژگان قرآنی تلفظ صحیح کلمات دارای تشدید با رعایت قواعد تجویدی در سطح پایه تحلیل نقش تشدید در معانی آیات (در حد درک ساده و کاربردی) مهارت زندگی: افزایش علاقه مندی به تلاوت و انس با قرآن تمرین نظم، دقت و پشتکار در یادگیری قرائت صحیح پرورش اعتماد به نفس از طریق ارائه در جمع و بیان آموخته ها	۱. ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی: ایجاد علاقه مندی به یادگیری صحیح قرآن به عنوان کتاب هدایت الهی توجه به نظم و دقت در خواندن آیات الهی پرورش حس احترام نسبت به قرآن و آداب تلاوت آن ۲. ساحت تربیت علمی و فناوری: شناخت علامت تشدید به عنوان یکی از علائم مهم قرائت توانایی تشخیص و به کارگیری آن در کلمات قرآنی آشنایی با فنون ساده تجوید در سطح پایه ۳. ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی: تقویت تعامل و همکاری در فعالیت های گروهی آموزشی رعایت نوبت و احترام به دیگران در هنگام قرائت مشارکت در بحث ها و تمرین های گروهی با رعایت ادب گفتاری ۴. ساحت تربیت زیستی و بدنی: استفاده از فعالیت های حرکتی در بازی های آموزشی برای درک بهتر تشدید توجه به مهارت نوشتن صحیح کلمات قرآنی با تشدید ایجاد نشاط و پویایی در کلاس با تمرینات گروهی	
پیامدهای یادگیری			

۵. ساحت تربیت زیباشناختی و هنری: استفاده از قصه و نقاشی برای درک بهتر نقش تشدید در معانی ترسیم و رنگ آمیزی کلمات دارای تشدید در قالب فعالیت هنری لذت بردن از زیبایی آواشناسی و موسیقی آیات قرآن ۶. ساحت تربیت اقتصادی و حرفه ای: صرفه جویی در استفاده از منابع آموزشی و رعایت نظم در فعالیت ها مسئولیت پذیری در انجام تکالیف فردی و گروهی تقویت توجه و تمرکز که در آینده در مشاغل مرتبط با آموزش و تربیت مهم است	
در این طرح درس، از روش های فعال و تعاملی با محوریت قصه گویی آموزشی و یادگیری مبتنی بر بازی، نمایش، و تصویر استفاده شده است. تدریس با یک قصه گویی جذاب آغاز می شود تا توجه و کنجکاوی دانش آموزان نسبت به موضوع درس یعنی "تشدید" برانگیخته شود. معلم با بیان داستانی که شخصیت اصلی آن با کلمات دارای تشدید مواجه می شود، فضای ذهنی مناسبی برای ورود به موضوع فراهم می کند. در ادامه، داستانی آموزشی درباره «تشدید» ارائه می شود که در آن، این نشانه به صورت شخصیت سازی شده معرفی می گردد (مثلاً تشدید به عنوان قهرمانی که قدرت تلفظ را دو برابر می کند). این شیوه به دانش آموزان کمک می کند تا مفهوم تشدید را نه فقط به صورت نماد نوشتاری، بلکه به صورت یک عنصر زبانی و شنیداری، درک کنند. با استفاده از تخته هوشمند، آیات یا کلمات قرآنی دارای تشدید به صورت دیداری و شنیداری نمایش داده می شوند و دانش آموزان به صورت گروهی یا فردی در خواندن، تشخیص و تقویت تلفظ صحیح مشارکت می کنند. سپس با هدایت معلم، داستانی قرآنی متناسب با سن دانش آموزان (با روایتی ساده و کودکانه) برای بیان پیام قرآنی مرتبط با آیه یا واژه ها تعریف می شود. در این مرحله، دانش آموزان در قالب فعالیت های گروهی، نظر خود را درباره پیام داستان بیان کرده و آن را با زندگی روزمره شان مرتبط می کنند. در ادامه از فعالیت های مکمل مانند: بازی های زبانی (تشخیص کلمات دارای تشدید) بازی های نمایشی (نقش آفرینی یک کلمه دارای تشدید) نقاشی و تصویرسازی داستان قرآنی یا واژه دارای تشدید استفاده می شود تا یادگیری تثبیت شود. این الگو با روش های یادگیری همیارانه، مشارکتی، بازی محور، چندرسانه ای و فعال تلفیق شده است و فرصت هایی را برای تقویت مهارت های زبانی، درک مفاهیم قرآنی و مهارت های اجتماعی و عاطفی فراهم می آورد.	الگو/ روش تدریس
کتاب قرآن پایه دوم ابتدایی – لوح قرآنی - کتاب راهنمای معلم ابتدایی -تخته سفید – تخته هوشمند -فلش کارت های مربوط به واژگان تشدید دار – فایل صوتی تصویری آیات سوره فلق – نمایش تصاویر کودکانه و انیمیشنی – مازیک وایت برد- پاورپوینت آموزشی درس- کاردستی و تصاویر کودکانه برای قصه قرآنی- کاردستی نشانه تشدید	مواد و رسانه های آموزشی

چینش کلاس درس	با توجه به فضای فیزیکی کلاس و تعداد دانش آموزان چیدمان صندلی ها را طوری قرار می دهیم که بچه ها به صورت گروه های ۳ نفره پیش هم باشند و چیدمان صندلی ها هم به صورت U شکل قرار می دهیم که همه تخته را به طور واضح ببینند و برای مشاهده تخته اذیت نشوند .	
فعالیت های پیش از تدریس (حضور و غیاب، بررسی تکالیف، ...)	معلم پیش از شروع درس لوح قرآنی و تصاویر مناسب ، پاور پوینت مربوط به درس و انیمیشن مناسب قرآنی مرتبط با پیام قرآنی درس را آماده می کند و بلند گویای کلاس جهت پخش فایل صوتی را هم بررسی و آماده می کند. بعد از خوش آمد گویی به دانش آموزان و سلام و احوال پرس و گو با آنها حضور و غیاب با استفاده از روش خلاقانه لامپ های حضور و غیاب که قبل از ورود معلم بچه ها حاضر اسم خود را بر روی لامپ کاغذی خاموش برمیگردانند و اسم های باقی مانده (لامپ های خاموش کاغذی) افراد غایب را مشخص میکند. و بعد آن توجه بچه ها را به جعبه ای که توسط معلم به کلاس آورده شده سوال میکنیم که به نظر شما داخل این جعبه چه چیزی می تواند باشد سپس تمرین های جلسه قبل را با تعدادی از دانش آموزان بچه ها بررسی می کنیم و سپس با طرح سوال ایا پدر کسی نجار یا قناد است توجه بچه ها به صدای حرفی که در این کلمات با شدت خوانده می شود جلب می کنیم.	
گام ها	شرح تکالیف یادگیری/ تکالیف عملکردی به تفکیک مراحل	مواد/منابع یادگیری
برقراری ارتباط	درس با فضایی شاد و صمیمی آغاز می شود. معلم با قصه های کودکان و ساده درباره یک «حرف بازیگوش که دوست داشت خودش را دوبار بخواند» موضوع را معرفی می کند. در حین قصه گویی، از تصاویر کارتونی زیبا و متناسب با محتوای قصه استفاده می شود که از طریق پروژکتور نمایش داده می شود. این روش قصه گویی باعث جذب کامل ذهن و احساس دانش آموزان شده و آن ها را برای ورود به موضوع تشدید آماده می کند. سپس معلم با اشاره به «جعبه ای مرموز» که از ابتدا همراه خود به کلاس می آورد کنجکاوی دانش آموزان را برمی انگیزد و می پرسد: "به نظرتون توی این جعبه چه چیزی می تواند باشد که به درس امروز ما مربوطه؟" و با تغییر لحن و حالات خود توجه آنها را جلب می کند .	قصه کودکان درباره نشانه تشدید تصاویر کارتونی متناسب با قصه جعبه آموزشی حروف برای ایجاد کنجکاوی و فضاسازی وایت برد و مازیک رنگی برای یادداشت کلمات کلیدی کاردستی نشانه تشدید به شکل تاج سر
تجربه کردن	معلم از دانسته های قبلی دانش آموزان درباره کلمات مانند اینکه حروف با صداها کوتاه خوانده شده و علامت سکون چگونه خوانده می شوند استفاده می کند و با روش مشارکت و همیاری فعال می خواهیم تا با همفکری اعضای گروه با هم کلماتی که شنیده اند و دیده اند که حرف تکراری دارند و با شدت خوانده می شوند را در کلاس بیان کنند و خود معلم هم به آنها کمک می کند در این حین ما هم بر حرف دارای تشدید در کلمات تاکید می ورزیم سپس با تاکید بر علامت تشدید، شکل آن روی تخته ترسیم می شود. در این بخش، شعری کودکان و آهنگین درباره تشدید خوانده می شود که با تصاویر پخش شده همراه است. این شعر	فلش کارت های کلمات دارای تشدید- شعر کودکان درباره تشدید - نمایش تصاویر کودکان از کلمات دارای تشدید با صفحه نمایش-تخته کلاس برای نوشتن واژه های پیشنهادی و مازیک وایت برد

	نه تنها مفهوم را تثبیت می کند، بلکه کلاس را نیز شاد و فعال نگه می دارد	
فلش کارت های آموزشی کلمات قرآنی دارای تشدید (ساخته شده توسط معلم) جعبه حروف حاوی کارت های تمرینی گروهی تخته و ماژیک برای نوشتن	در این مرحله، معلم جعبه را که در ابتدا همراه خود به کلاس آورده بود را باز می کند و فلش کارت هایی که خودش تهیه کرده در اختیار گروه های سه نفره قرار می دهد. هر گروه با همکاری اعضا، کارت ها را مشاهده کرده و واژگان دارای تشدید را شناسایی می کند. سپس نماینده ای از هر گروه انتخاب می شود تا به پای تخته آمده و واژه مورد نظر را با صدای بلند برای کل کلاس بخواند. با همراهی معلم بر حرف دارای تشدید تاکید می شود تا دانش آموزان به خوبی تلفظ و نوع شدت تلفظ آن حرف را یادگیرند و نشانه تشدید به خوبی یادگرفته شود سپس دانش آموزان تشویق می شوند تا ضمن شنیدن، تلفظ صحیح را نیز تکرار کنند. برای هر گروه، بازخورد مثبت و تشویق شفاهی ارائه می شود تا انگیزه بیشتر ایجاد شود	به کار بستن
تخته وایت برد برای مرور کلمات تشدیددار تصاویر نمایشی از کلمات برای تمرین گروهی نهایی یادداشت برداری از پاسخ های بچه ها برای تحلیل جمعی	پس از خواندن واژگان توسط نمایندگان، معلم مجدداً واژگان دارای تشدید را مرور می کند و با مشارکت همه کلاس، روی تلفظ دقیق آن ها تمرکز می شود. در اینجا، هدف اصلاح یا تاکید بر تلفظ درست و جا انداختن اهمیت تشدید در درک معنی و تلاوت صحیح است و چند عبارت را به صورت حرف حرف و شمرده شمرده برای بچه ها می خواند تا تکرار کنند و بر حروف دارای تشدید تاکید می کند و از خود بچه ها هم سوال می پرسد.	به اشتراک گذاشتن
فایل صوتی سوره فلق با تلاوت کودکانه شعر شاد آغازین قبل از قصه داستان قرآنی با محوریت نعمت های خداوند تصاویر کودکانه مرتبط با قصه که با پروژکتور نمایش داده می شود پرسش های موقعیتی مرتبط با پیام قرآنی	در این مرحله، فایل صوتی تلاوت سوره فلق برای دانش آموزان پخش می شود و از آن ها خواسته می شود که با دقت به واژه هایی که دارای تشدید هستند گوش دهند. سپس معلم با شعری شاد و کودکانه زمینه را برای ورود به یک داستان قرآنی فراهم می کند. قصه ای از نعمت های الهی و مراقبت خداوند از بندگان تعریف می شود که در آن، بدون اشاره مستقیم به پیام قرآنی، دانش آموزان به صورت غیرمستقیم درگیر مفهوم می شوند. تصاویر مرتبط با داستان هم زمان از طریق پروژکتور پخش می شود. در پایان داستان، معلم پیام قرآنی درس را آشکار می سازد: «خداوند نعمت های زیادی به ما داده، پس باید شکرگزار او باشیم»	انتقال به موقعیت جدید
پرسش های شفاهی ساده مشاهده مشارکت در		ارزشیابی

فعالیت‌ها سنجش توانایی خواندن واژگان دارای تشدید بازخورد توصیفی معلم تخته وایت برد و ماژیک برای نوشتن کلمات تشدید دار در عبارات	ارزشیابی به صورت کیفی، مستمر و عملکردمحور انجام می‌شود. معلم با مشاهده مشارکت دانش‌آموزان در بازی‌ها، شعرخوانی، پاسخ به سؤالات، شناسایی واژه‌ها، و نحوه قرائت کلمات دارای تشدید، روند یادگیری را می‌سنجد و در حین تدریس در عبارت‌ها از بچه‌ها می‌خواهد تا کلمات دارای تشدید را بگویند و می‌پرسیم که چگونه آن را می‌خوانیم و در طول تدریس از بچه‌ها می‌پرسد که سوالی دارند یا خیر و در پایان چند سؤال ساده شفاهی برای تثبیت یادگیری مطرح می‌شود مانند: تشدید شبیه چه چیزی است؟ اگر تشدید نداشته باشیم، چه اتفاقی در تلفظ می‌افتد؟ کدام کلمه‌ای که امروز یاد گرفتیم تشدید داشت؟	
	در پایان جلسه، معلم با لحنی صمیمی و پرانرژی از دانش‌آموزان می‌خواهد تا به مرور آنچه امروز آموخته‌اند بپردازند. ابتدا از طریق پرسش و پاسخ شفاهی، مطالب کلیدی توسط خود دانش‌آموزان بیان می‌شود؛ مانند اینکه: تشدید چیست و چه نقشی در تلفظ کلمات دارد؟ کدام کلمات امروز دارای تشدید بودند؟ سپس معلم با بازخوانی شعر کودکانه‌ای که در میانه درس خوانده بود، فضای کلاس را شاد و منسجم کرده و نکات اصلی را با شعر مرور می‌کند. در این مرحله، هدف تثبیت آموخته‌ها به روشی کودک‌محور و احساسی است. همچنین معلم از دانش‌آموزان می‌خواهد درباره احساسشان نسبت به درس امروز صحبت کنند تا میزان علاقه‌مندی، درک و دریافت آن‌ها نیز مشخص شود. در پایان، معلم تکلیف جلسه بعد را با هیجان و خلاقیت مطرح می‌کند تا دانش‌آموزان با انگیزه بیشتری آن را انجام دهند. تکالیف شامل موارد زیر است: ۱- تکمیل کاربرگه تمرینی مربوط به واژه‌های دارای تشدید که در آن دانش‌آموزان باید تشدید را روی کلمات مشخص کنند، برخی واژه‌ها را با تشدید بخوانند و در چند جمله ساده کاربرد آن را نشان دهند. ۲- آفرینش یک نقاشی یا داستان کودکانه درباره نعمت‌هایی که خداوند به ما داده است، به عنوان بازتاب پیام قرآنی درس. معلم تأکید می‌کند که این داستان یا نقاشی می‌تواند درباره یک روز خوب، یک نعمت خاص (مثل خانواده، خورشید، باران، غذا، سلامتی و...) یا حتی خاطره‌ای شاد باشد که کودک آن را به عنوان هدیه‌ای از طرف خداوند درک کرده است. در پایان، کلاس با دعای کوتاهی برای شکرگزاری نعمت‌ها به پایان می‌رسد، تا ارتباط عاطفی کودک با پیام قرآنی نیز عمیق‌تر شود و با یک صلوات قرآنی کلاس به پایان می‌رسد.	جمع بندی، تعیین تکلیف، تعیین موضوع جلسه بعد